

Αναφορά για τους ΣΒΑ στη Σερβία

— ΣΕΡΒΙΑ —

Η παρούσα αναφορά αποτελεί μέρος του έργου: EIIE - Empower – learn – led – Expand: YOUth4SDGs changing the rules transforming our world

Το πρόγραμμα χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα περιεχόμενα αυτού του αρχείου απηχούν τις απόψεις των συντακτών του και σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να θεωρηθεί ότι απηχούν τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχει αυτή η δημοσίευση.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Σερβία

ΣΤΟΧΟΙ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΣΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΤΙΚΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ

Ramonda serbica (το «φυτό του Φοίνικα») Το σύμβολο της βιώσιμης ανάπτυξης της Δημοκρατίας της Σερβίας

(Αναφερόμαστε στην Πρώτη Εθελοντική Εθνική Επιθεώρηση της Δημοκρατίας της Σερβίας σχετικά με την εφαρμογή της ατζέντας 2030 για βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία παρουσιάστηκε στις 17 Ιουλίου σε πολιτικό φόρουμ στην έδρα των Ηνωμένων Εθνών).

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Δημοκρατία της Σερβίας είναι πλήρως αφοσιωμένη στους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης. Η Πρώτη Εθελοντική Εθνική Έκθεση δεν είναι μόνο ένα έγγραφο αλλά και μια διαδικασία που περιλαμβάνει συνεργασία, ανταλλαγή εμπειριών, εφαρμογή ορθών πρακτικών μεταξύ αρχών, ατόμων, τοπικής αυτοδιοίκησης και άλλων εταίρων. Η Δημοκρατία της Σερβίας αναγνωρίζει τη σημασία του οράματος της Ατζέντας του 2030 τόσο για τις σημερινές όσο και για τις μελλοντικές γενιές.

Το επίκεντρο στην Πρώτη Εθελοντική Εθνική Ανασκόπηση της Δημοκρατίας της Σερβίας στην εφαρμογή του Ατζέντα 2030 για Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι τα παιδιά και οι νέοι, επειδή αυτοί είναι οι πυλώνες της κοινωνίας και οι φορείς των κοινωνικών αλλαγών έως το 2030.

HIGHLIGHTS

Προκλήσεις

- Πώς να επιτύχετε το εγγυημένο εισόδημα σύμφωνα με την οικονομική ικανότητα της χώρας το οποίο θα εγγυόταν την οικονομική και χρηματοπιστωτική βιωσιμότητα;
- Ενδυνάμωση των ανθρώπων σε τοπικό επίπεδο για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη στρατηγικών επενδυτικών έργων.
- Πώς να διασφαλίσετε υγιή πρότυπα για την ενηλικίωση προς όλα τα παιδιά, την απόκτηση επαρκών συνηθειών και βιώσιμου τρόπου ζωής, ιδίως σε σχέση με εκείνα που απέχουν

περισσότερο από τις ευκαιρίες που παρέχει η οικογένεια και το περιβάλλον στο οποίο μεγαλώνουν;

- Ανάπτυξη κουλτούρας και γνώσης βασισμένων στον ψηφιακό γραμματισμό, συμβάλλοντας στη δημιουργία μιας επιχειρηματικής κοινωνίας και συνδέοντας το κράτος με όλους.
- Ο προσδιορισμός μοντέλων που θα διασφαλίσουν ευκαιρίες ανάπτυξης και αξιοποίηση των δυνατοτήτων όλων των γενεών, ιδιαίτερα των ηλικιωμένων που αποτελούν το 20,2% του συνολικού πληθυσμού, έτσι ώστε να μην μείνει κανείς πίσω.
- Πώς να ενδυναμώσετε τους ανθρώπους και να διασφαλίσετε την ένταξη και την ισότητα;

Με την ανάπτυξη της βιωσιμότητας, η Σερβία χρειάζεται βοήθεια μέσω αυξημένου εύρους επενδύσεων, γνώσεων και δεξιοτήτων, τεχνολογιών και ειδικών συμπράξεων για την ανάπτυξη μιας γενικά βιώσιμης, ουδέτερης από άνθρακα κυκλικής βιομηχανίας και βιώσιμων υλικών, τεχνολογικών διαδικασιών, προϊόντων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών στον χρηματοπιστωτικό τομέα, ιδιαίτερα την ενθάρρυνση της ατομικής επιχειρηματικότητας και τον πολλαπλασιασμό των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε αυτούς τους δύο θεμελιώδεις παραγωγικούς τομείς του μέλλοντος, για τους οποίους έχουν ήδη δημιουργηθεί ευκαιρίες μέσω της ψηφιοποίησης των απαραίτητων δραστηριοτήτων και της ενίσχυσης της συνδεσιμότητας της χώρας μέσω των αποκατεστημένων μεταφορών, υποδομής ενέργειας και επικοινωνιών.

Μηδενική Φτώχεια

Όσον αφορά τη Σερβία, τα παιδιά και οι νέοι εκτίθενται στη φτώχεια σε υψηλότερο κίνδυνο από τους ενήλικες. Το 2017 ο κίνδυνος φτώχειας για τα παιδιά εκτιμήθηκε στο 30,5% και για τους νέους στο 29,7%, πράγμα που σημαίνει ότι το ποσοστό για τον γενικό πληθυσμό ξεπεράστηκε. Στη Σερβία, οι νέες γυναίκες απειλούνται, επίσης, περισσότερο από την οικονομική φτώχεια από τους νέους άνδρες. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Εθνικής οργάνωσης ατόμων με σωματικές και νοητικές ιδιαιτερότητες, τα δύο τρίτα των οικογενειών που έχουν παιδιά με σωματικές και νοητικές ιδιαιτερότητες δήλωσαν ότι δεν έχουν αρκετά έσοδα για να παρέχουν επαρκή φροντίδα και υποστήριξη στα παιδιά τους

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι στη Σερβία γνωρίζουν τη σημασία της καταπολέμησης της φτώχειας και των κοινωνικών αποκλεισμών των παιδιών και των νέων. Σύμφωνα με αυτούς, ο πληθυσμός που κινδυνεύει περισσότερο και ο πιο εκτεθειμένος στη φτώχεια είναι ο πληθυσμός των Ρομά. Μερικές από τις λύσεις που προτείνουν οι νέοι είναι ότι η κυβέρνηση θα πρέπει να στηρίζει τους νέους και να παρέχει ευκολότερη πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η απασχόληση είναι ένα από τα βασικά πράγματα για τη μείωση της φτώχειας. Ένα από τα βασικά μηνύματα των νέων ήταν η ισχυρότερη υποστήριξη για την ενεργοποίηση της νεολαίας με ειδικά προσαρμοσμένα μέτρα για διαφορετικές ομάδες: άτομα από απομακρυσμένες περιοχές με σωματικές και νοητικές ιδιαιτερότητες, μέλη της μειονότητας των Ρομά, παιδιά σε σύγκρουση με το νόμο, παιδιά χωρίς επαρκή γονική μέριμνα, παιδιά από φτωχές οικογένειες, μονογονεϊκά ή ορφανά παιδιά.

Μηδενική Πείνα

Η Σερβία αντιμετωπίζει το πρόβλημα της παχυσαρκίας και όχι το πρόβλημα του υποσιτισμού. Σύμφωνα με το ΕΣΠΔ (Έρευνα Συμπλέγματος Πολλαπλών Δεικτών) MICS (Multiple Indicator Cluster Survey), το 1,8% των παιδιών υποσιτίζονται, το 6% των παιδιών έχουν χαμηλό ύψος σώματος ως προς την ηλικία τους και το 4% των παιδιών έχουν χαμηλό σωματικό βάρος ως προς το ύψος τους. Το 13,9% των παιδιών αντιμετωπίζει παχυσαρκία. Αυτή η κατάσταση είναι ακόμη πιο δύσκολη και πιο ατυχής στους οικισμούς των Ρομά λόγω της κακής υλικής θέσης των οικογενειών και οι οποίες δεν έχουν αρκετές γνώσεις σχετικά με τα πρότυπα διατροφής και φροντίδας.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι που συμμετείχαν στην ανάπτυξη αυτής της Εθνικής Έκθεσης είχαν κάποιες προτάσεις και ιδέες. Ένας από τους καλύτερους τρόπους βελτίωσης της διατροφής είναι η παροχή υγιεινών γευμάτων σε εκπαιδευτικά ιδρύματα. Γιατί; Αυτά είναι τα μέρη όπου τα παιδιά περνούν τον περισσότερο χρόνο τους. Η διανομή τροφίμων σε φτωχούς ανθρώπους είναι επίσης μια από τις ιδέες και θα λειτουργούσε σύμφωνα με την αρχή της αποθήκευσης τροφίμων ή της τράπεζας τροφίμων. Το φαγητό δεν θα πρέπει να σπαταλάτε και να πετιέται, ωστόσο ορισμένοι οργανισμοί μπορούν να τα αποθηκεύσουν και στη συνέχεια να τα παραδώσουν σε άτομα που έχουν ανάγκη. Προώθηση της υγιεινής διατροφής μεταξύ παιδιών και νέων μέσω δημοφιλών ατόμων, ψηφιακών τεχνολογιών, εξειδικευμένων εφαρμογών και Διαδικτύου. Οι νέοι τόνισαν επίσης πόσο σημαντική είναι η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της εφαρμογής των μέτρων που ορίζονται στη Στρατηγική Δημόσιας Υγείας στη Δημοκρατία της Σερβίας για την περίοδο 2018 έως 2026, ιδίως όσον αφορά την αποτελεσματικότητα στην επίτευξη του στόχου της αύξησης της επαρκούς διατροφής και σωματικής δραστηριότητας στον πληθυσμό κάτω των 18 ετών κατά 10%.

Καλή Υγεία και Ευημερία

Τα παιδιά και οι νέοι στη Σερβία αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα όσον αφορά την υγεία. Ένα από τα προβλήματα είναι ο κίνδυνος θανάτου στην πιο μικρή ηλικία. Το ποσοστό θνησιμότητας μειώθηκε από το 1990 έως το 2017, αλλά εξακολουθεί να είναι υψηλό στον πληθυσμό των Ρομά. Το επόμενο ζήτημα είναι οι ανησυχίες για τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία των νέων. Σε αντίθεση με τη Βόρεια Αμερική και τη Βορειοδυτική Ευρώπη, η Σερβία δεν αντιμετωπίζει το υψηλό ποσοστό εγκυμοσύνης και γεννήσεων στην εφηβεία. Το ποσοστό γεννήσεων για εφήβους μειώθηκε από 44,5 στις 1000 γυναίκες αυτής της ηλικίας σε 15,1 στις 1000 γυναίκες αυτής της ηλικίας. Το υψηλό ποσοστό εξακολουθεί να υπάρχει μεταξύ των γυναικών Ρομά. Το τρίτο πρόβλημα είναι η κατάχρηση αλκοόλ και ναρκωτικών. Πάνω από το ένα τρίτο των νέων καπνίζουν. Το 2014 πραγματοποιήθηκε έρευνα για την ψυχική υγεία. Οι μισοί από τους ερωτηθέντες δήλωσαν ότι είχαν τουλάχιστον ένα γεγονός άγχους στη ζωή τους.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι έχουν τονίσει τη σημασία της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής εκπαίδευσης. Έχουν επίσης τονίσει πόσο σημαντική είναι η εφαρμογή της εκπαίδευσης σχετικά με τη σημασία της ψυχικής υγιεινής στα σχολεία. Πρέπει να ληφθούν αποφασιστικά μέτρα εμβολιασμού, ευαισθητοποιώντας τους γονείς για τη σημασία και παρέχοντας ασφαλή εμβόλια για τα παιδιά τους. Οι υπηρεσίες αντισύλληψης, οικογενειακού προγραμματισμού και συμβουλευτικής σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας θα πρέπει να είναι πιο προσαρμοσμένες στις ανάγκες των νέων και πιο προσιτές (μέσω ψηφιακής τεχνολογίας, μέσω Διαδικτύου, τηλεφώνου κ.λπ.). Θα πρέπει να διατίθεται εξ αποστάσεως συμβουλευτική, ιδίως για παιδιά και νέους που ζουν σε απομακρυσμένες περιοχές ή περιοχές όπου τέτοιες εξειδικευμένες υπηρεσίες δεν είναι διαθέσιμες.

Ποιοτική Εκπαίδευση

Η κάλυψη των παιδιών προσχολικής ηλικίας στη Σερβία είναι μόλις 50%, πράγμα που σημαίνει ότι τα μισά παιδιά χάνουν την ευκαιρία να ασκήσουν και αναπτύξουν πλήρως τις δυνατότητές τους. Η ανισότητα στην πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες προσχολικής αγωγής είναι ιδιαίτερα έντονη όταν πρόκειται για φτωχά και περιθωριοποιημένα παιδιά. Την τελευταία δεκαετία, έχουν γίνει σημαντικές βελτιώσεις στην προετοιμασία των παιδιών για το σχολείο μέσω του προπαρασκευαστικού προγράμματος προσχολικής ηλικίας-το ποσοστό παρακολούθησης αυξήθηκε από 87,2% το 2009 σε 98,2% το 2017. Η δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση περιλαμβάνει λίγο περισσότερο από το 70% των μαθητών και θεωρείται ως μέρος του εκπαιδευτικού συστήματος που έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Στη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση, βρίσκεται σε εξέλιξη η εισαγωγή της διπλής εκπαίδευσης, η οποία λαμβάνει χώρα στο σχολείο και μέσω της εργασίας, εστιάζοντας περισσότερο στην τρέχουσα ζήτηση στην αγορά εργασίας παρά στην πρόβλεψη των δεξιοτήτων που θα αναζητηθούν στο μέλλον. Παρόλο που η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς αποτελεί στρατηγική εστίαση όσον αφορά την εκπαίδευση παιδιών με σωματικές και νοητικές ιδιαιτερότητες και δυσκολίες στη Σερβία, εξακολουθούν να υπάρχουν δύο παράλληλα συστήματα - η εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς στο κανονικό σύστημα και τα ειδικά σχολεία. Το κρατικό σύστημα έχει καταβάλει σημαντικές προσπάθειες για να εξασφαλίσει τη συμμετοχή της επίσημης εκπαίδευσης για παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι τόνισαν τη σημασία των μεθόδων διδασκαλίας που χρησιμοποιούνται σε διάφορα θέματα και την έλλειψη διαδραστικότητας, ενθαρρύνοντας τη δημιουργικότητα των μαθητών, ενισχύοντας τη φυσική υποδομή και ενθαρρύνοντας την κριτική σκέψη. Όσον αφορά την πανεπιστημιακή εκπαίδευση, το 42% των ερωτηθέντων στην έρευνα ανέφεραν την ανάγκη παροχής περισσότερων υποτροφιών στους φοιτητές και το 27% την ανάγκη βελτίωσης των διαλέξεων που στερούνται διαδραστικότητας και κριτικής σκέψης. Η ισότητα των φύλων πρέπει να παρακολουθείται στενότερα και να εφαρμόζονται μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής των αγοριών στη δευτεροβάθμια και πανεπιστημιακή εκπαίδευση. Θα πρέπει να ληφθούν ειδικά

μέτρα για τον διαχωρισμό των φύλων στην εκπαίδευση και να δοθεί προτεραιότητα στις σχετικές εθνικές πολιτικές (εκπαίδευση, ισότητα των φύλων και απασχόληση) στους βασικούς τους στόχους.

Τι θα θέλατε να βελτιώσετε στο σχολείο σας

Η στρατηγική για την ανάπτυξη της εκπαίδευσης στη Σερβία έως το 2020 διαμορφώνει τη μεταρρύθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος σε όλες τις βαθμίδες. Οι στόχοι και τα μέτρα αντιστοιχούν στους στόχους των ΣΒΑ, όπως αυξημένη συμμετοχή, καλύτερη ποιότητα εκπαίδευσης, βελτιωμένη υποδομή, ιδιαίτερα σε απομακρυσμένες περιοχές, βελτιωμένες υπηρεσίες που σχετίζονται με την εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Η Στρατηγική για τους Νέους προβλέπει επίσης την ανάπτυξη ενός ανοικτού, αποτελεσματικού, αποδοτικού και δίκαιου συστήματος τυπικής και άτυπης εκπαίδευσης, διαθέσιμο σε όλους τους νέους και σύμφωνα με τις διεθνείς τάσεις στην εκπαίδευση. Ειδικοί στόχοι περιλαμβάνουν αύξηση της συμμετοχής των νέων στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση, μεγαλύτερη επιρροή τους στη λήψη αποφάσεων σχετικά με την εκπαίδευση, διασφάλιση ποιότητας και καθιέρωση προτύπων στην τυπική και άτυπη εκπαίδευση, μέτρα για αυξημένη αποτελεσματικότητα στην εκπαίδευση, καλύτερη προσαρμογή της εκπαίδευσης στην ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Φυσική υποδομή

Ενδιαφέρουσες τάξεις και μέθοδοι διδασκαλίας

Διέγερση δημιουργικότητας

Διέγερση κριτικής σκέψης

Άλλα

Υφιστάμενα κενά και προκλήσεις/ επιθυμητές λύσεις “Οι νέοι δεν συμμετέχουν στο σχεδιασμό εκπαιδευτικών προγραμμάτων. Θα έπρεπε να εκφράζουν τις ανάγκες τους, και η φωνή τους να ακουστεί και να εκτιμηθεί.”

Το εκπαιδευτικό σύστημα περιορίζει πάρα πολύ τις μαθησιακές ευκαιρίες των νέων και απαιτεί την ομοιομορφία. Θα ήταν απαραίτητο να ενθαρρυνθεί η δημιουργικότητα και η ατομικότητα των μαθητών και η λογική σκέψη. Αυτό μπορεί να είναι πιο εύκολο σε μικρότερες ομάδες, αλλά και με υπέρβαση του παραδοσιακού τρόπου μάθησης και τη χρήση ανώτερων τεχνολογιών.

Συμμετέχοντες στις διαβουλεύσεις για τους νέους

Ισότητα Φύλων

Σύμφωνα με μια έρευνα νέων στην Σερβία, 31% των νέων γυναικών (15-29) έχουν υποστεί διακρίσεις λόγω φύλου.

Οι πρώιμοι γάμοι κατέχουν χαμηλή θέση στο γενικό πληθυσμό, αλλά εξακολουθούν να είναι ευρέως διαδεδομένοι στους πληθυσμούς των οικισμών Ρομά, γεγονός που μειώνει σοβαρά τις πιθανότητες των κοριτσιών Ρομά να ολοκληρώσουν την εκπαίδευσή τους. Το 17,3% των γυναικών ηλικίας 20-49 ετών, παντρεύτηκε πριν από την ηλικία των 15 ετών, ενώ το 57% πριν από την ηλικία των 18 ετών. Οι νέες γυναίκες έχουν επίσης δυσανάλογη ευθύνη για το νοικοκυριό και την οικογένεια, ειδικά στις αγροτικές περιοχές.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι και οι νέες έχουν διαφορετικές απόψεις για την κατάσταση σχετικά με την ισότητα των φύλων. Μεταξύ των συμμετεχόντων στην U-Report, το 56% των νέων γυναικών δήλωσε ότι τα κορίτσια και οι νέες γυναίκες δεν είχαν τα ίδια δικαιώματα με τα αγόρια και τους νέους άνδρες, ενώ οι περισσότεροι άντρες (63%) δήλωσαν ότι τα κορίτσια είχαν ίσα δικαιώματα. Η βία κατά των κοριτσιών και των γυναικών έχει αναγνωριστεί (και από τις δύο ομάδες, νεαρές γυναίκες και άνδρες) ως τομέα ισότητας των φύλων στον οποίο θα πρέπει να δοθεί η υψηλότερη προτεραιότητα στις δημόσιες πολιτικές. Σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, η πρόληψη των πρόωρων γάμων θα πρέπει να λαμβάνεται πιο αποφασιστικά και αποτελεσματικά. Η δεύτερη ευκαιρία στην εκπαίδευση και τα προσαρμοσμένα προγράμματα που θα επιτρέψουν στις νέες μητέρες να επιστρέψουν στο σχολείο, αλλά και να βελτιώσουν τις ευκαιρίες συμφιλίωσης των οικογενειακών ευθυνών μέσω της εισαγωγής ενός μη μεταβιβάσιμου δικαιώματος γονικής άδειας για τους πατέρες.

Αξιοπρεπής Εργασία και Οικονομική Ανάπτυξη

Η επίτευξη αυτού του στόχου για παιδιά και νέους από την μία σημαίνει προστασία από την επιβλαβή παιδική εργασία και από την άλλη καλή κοινωνικοποίηση της εργασίας, έγκαιρη μετάβαση στην αγορά εργασίας και αξιοπρεπή απασχόληση. Οι νέοι αντιμετωπίζουν σοβαρά εμπόδια στην εργασία. Το ποσοστό ανεργίας των νέων ανδρών και των γυναικών είναι υπερδιπλάσιο του ποσοστού ανεργίας του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας (32% για τις νέες γυναίκες και 28% για τους νέους άνδρες σε σύγκριση με το 13% για τον πληθυσμό σε ηλικία εργασίας). Οι νέες γυναίκες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα εμπόδια στην εργασία από τους νέους άνδρες. Το 2014, το 9,5% των παιδιών ηλικίας 5-17 ετών συμμετείχε στην παιδική εργασία, με περισσότερα αγόρια (12,2%) από κορίτσια (6,6%) να συμμετέχουν σε κάποια μορφή παιδικής εργασίας. Είναι κυρίως παρούσα σε αγροτικές περιοχές (16,2%) και σχετίζεται με αγροτικές εργασίες σε οικογενειακά αγροκτήματα.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι που συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις θεωρούν την έλλειψη προετοιμασίας για αυτοαπασχόληση και επιχειρηματικότητα ως τον κύριο λόγο για τη χαμηλή ανεργία των νέων. Τόνισαν την ανάγκη για καλύτερη βοήθεια προς τους νέους ώστε να αναπτύξουν τα σχέδια σταδιοδρομίας τους μετά την ολοκλήρωση της επίσημης εκπαίδευσής τους. Επισήμαναν την

ανισότητα των φύλων στην αγορά εργασίας και εξέφρασαν την ανησυχία τους για την αναποτελεσματική εξάλειψη των διακρίσεων κατά των νέων γυναικών στην εργασία.

Βιομηχανία, Καινοτομία και Υποδομές

Η προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας, η ενίσχυση της μικρής καινοτόμου επιχειρηματικότητας και η πρόσβαση σε νέες τεχνολογίες είναι βασικά για την οικονομική ανάπτυξη της Σερβίας. Οι νέοι είναι αυτοί που έχουν νέες ιδέες, είναι πιο ανοιχτοί στο να κάνουν πράγματα με καινούριους τρόπους και στη χρήση νέων τεχνολογιών. Μεταξύ του πληθυσμού των νέων στη Σερβία (16-24), η χρήση υπολογιστών είναι πολύ υψηλή. Οι πόροι που διατίθενται για τη χρηματοδότηση νεοσύστατων επιχειρήσεων ή την ανάπτυξη επιχειρήσεων είναι πολύ λίγοι επειδή δεν πληρούν τις απαιτήσεις της χρηματοπιστωτικής αγοράς (έλλειψη εμπειρίας, υποθήκη ή ιστορικά προηγούμενων επιτυχιών).

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι περισσότεροι νέοι δηλώνουν ότι εκτός από τη βελτίωση των υποδομών στους δρόμους, τις καλύτερες πηγές ενέργειας, το γρηγορότερο διαδίκτυο, τόνισαν ιδιαίτερα ότι η αναβάθμιση της υποδομής σήμαινε επίσης την άρση των εμποδίων πρόσβασης στις δημόσιες συγκοινωνίες, τους δημόσιους χώρους και άλλους πόρους για τα άτομα με σωματικές και νοητικές ιδιαιτερότητες, καθώς και ο ηλικιωμένος πληθυσμός. Η υποστήριξη για νέους ερευνητές, επιστήμονες, καινοτόμους θα πρέπει να συνεχιστεί και να βελτιωθεί, με μεγαλύτερη προσοχή στους τομείς που συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και αντιπροσωπεύουν το συγκριτικό πλεονέκτημα της Σερβίας. Ένα πολύ σημαντικό μέρος είναι να καταστεί δυνατή η συστηματική υποστήριξη και πρόσβαση στη νεότερη τεχνολογία, πόρους και γνώσεις για νέους άνδρες και γυναίκες από αγροτικές περιοχές, νέους αγρότες, αλλά και η παροχή ειδικών προγραμμάτων και υποστήριξης για την επιχειρηματικότητα των νέων.

Λιγότερες Ανισότητες

Οι νέοι στη Σερβία σε διαφορετικούς τομείς της προοπτικής της νεολαίας και των βασικών μηνυμάτων της κοινωνικής ζωής έχουν λιγότερο ευνοϊκή θέση από τους ηλικιωμένους. Μεταξύ των νέων γενεών υπάρχουν ανισότητες που αποκαλύπτουν την ιδιαίτερα ευάλωτη θέση ορισμένων ομάδων των νέων, όπως αυτές που προέρχονται από αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές, παιδιά με σωματικές και νοητικές ιδιαιτερότητες, παιδιά που ζουν σε άπορους οικισμούς Ρομά ή σε πολύ φτωχά νοικοκυριά, παιδιά που ζουν σε ανάδοχες οικογένειες, οικογένειες ή ιδρύματα κοινωνικής φροντίδας, ή εκείνοι που ζουν ή /και εργάζονται στο δρόμο, θύματα των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας και παράνομη εμπορία παιδιών.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Κατά την άποψή τους, η ευαισθητοποίηση σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι άνθρωποι με τη φτώχεια και την αύξηση της αλληλεγγύης είναι απαραίτητα για τη μείωση της φτώχειας και της ανισότητας. Οι νέοι από τον πλειοψηφικό πληθυσμό θα πρέπει να

ενθαρρύνονται να συμμετέχουν σε διάφορες μορφές εθελοντισμού για να στηρίξουν παιδιά και νέους από ευάλωτες ομάδες. Αυτά μπορεί να είναι παιδικοί σταθμοί, υποστηριζόμενες μαθησιακές δραστηριότητες ή άλλες πρωτοβουλίες. Οι μη κυβερνητικές οργανώσεις που εργάζονται με μη προνομιούχα παιδιά και νέους θα πρέπει να λαμβάνουν μεγαλύτερη στήριξη από τους δημόσιους προϋπολογισμούς σε διάφορα επίπεδα (κρατικά, επαρχιακά, τοπικά) για την παροχή σημαντικών υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας για τη βελτίωση της εμβέλειας, της προσβασιμότητας και της ποιότητάς τους.

Δράση για το Κλίμα

Η έρευνα αναφέρει ότι οι νέοι στη Σερβία είναι πιο περιβαλλοντικά ενεργοί από τους ηλικιωμένους. Σχεδόν το ένα τέταρτο των νέων (18-34 ετών) συμμετείχαν σε δημόσιες συναντήσεις που σχετίζονται με περιβαλλοντικά ζητήματα, σχεδόν το ένα τρίτο είναι αναφέροντες, το 17% συμμετείχε σε διαμαρτυρίες για περιβαλλοντικά ζητήματα, το 11% χρηματοδότησε περιβαλλοντικές οργανώσεις και το 6% επικοινωνήσε με πολιτικούς για να υποστηρίξει πιο υπεύθυνες περιβαλλοντικές πολιτικές.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι πιστεύουν ότι η κλιματική αλλαγή είναι ένα σημαντικό ζήτημα, το οποίο δεν λαμβάνει επαρκή πολιτική ή δημόσια προσοχή. Πιστεύουν ότι απαιτείται περισσότερη εκπαίδευση για την κλιματική αλλαγή και την προστασία του περιβάλλοντος στο επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα. Κατά τη γνώμη τους, η οικολογία πρέπει να εισαχθεί ως υποχρεωτικό μάθημα στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Επιπλέον, άλλα θέματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν μαθήματα κλίματος σε μεγαλύτερο βαθμό αλλαγής και προστασίας του περιβάλλοντος. Τα σχολεία θα πρέπει να οργανώνουν δράσεις που θα ενθαρρύνουν τους νέους να εμπλακούν σε συγκεκριμένες εκδηλώσεις που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ειρήνη, Δικαιοσύνη και Ισχυροί Θεσμοί

Σύμφωνα με μια έρευνα για τη νεολαία στη Σερβία, περισσότερο από το ένα τρίτο (37%) είναι δυσαρεστημένοι με τη δημοκρατία, το 12% είναι ικανοποιημένοι, ενώ η πλειοψηφία δεν έχει άποψη ή δεν ξέρει πώς να αξιολογήσει αυτό το φαινόμενο (26% και 25%). Λίγο λιγότερο από το ένα τέταρτο ισχυρίστηκαν ότι θα αποδέχονταν κάποια πολιτική λειτουργία, ενώ η πλειοψηφία σχεδόν των τριών τετάρτων αρνούνταν μια τέτοια λειτουργία. Οι νέοι αντιμετωπίζουν διαφορετικούς τύπους διακρίσεων, αλλά η πιο προφανής είναι όταν πρόκειται για εκπαίδευση και υγειονομική περίθαλψη. Διακρίσεις υφίστανται κυρίως τα παιδιά με διαφορετικούς τύπους σωματικών, πνευματικών ή νοητικών ιδιαιτεροτήτων.

Προοπτική νεολαίας και βασικά μηνύματα

Οι νέοι τονίζουν την ανάγκη να είναι πιο ασφαλείς στο περιβάλλον τους και στο Διαδίκτυο. Είναι εξοικειωμένοι με διάφορες μορφές βίας, αλλά λόγω του φόβου, πολλοί από αυτούς δεν θα το ανέφεραν στις αρμόδιες αρχές. Θεωρούν ότι η υποστήριξη των ψυχολόγων είναι μια

απαραίτητη αλλά και συνεχής εργασία με γονείς και εκπαιδευτικούς για τη σωστή εκπαίδευση. Η πολιτική συμμετοχή των νέων θα πρέπει να ενθαρρύνεται, όχι μόνο μέσω της συμμετοχής σε πολιτικά κόμματα, αλλά και μέσω της ενεργού συμμετοχής πολιτών που προτείνουν και σχολιάζουν δημόσιες πολιτικές και νόμους και παρακολουθούν την εφαρμογή τους.

Συνεργασία για τους Στόχους

Για τη βιώσιμη ανάπτυξη της Σερβίας πολύ σημαντική είναι η παγκόσμια εταιρική σχέση και συνεργασίες εντός και εκτός συνόρων που κινητοποιούν και μοιράζονται γνώσεις, εμπειρογνωμοσύνη, τεχνολογίες και οικονομικούς πόρους. Η Κυβέρνηση της Δημοκρατίας της Σερβίας, με την υποστήριξη της ομάδας των Ηνωμένων Εθνών στη Σερβία και του Γερμανικού Οργανισμού Διεθνούς Συνεργασίας (GIZ), διοργάνωσε μια περιφερειακή Διάσκεψη με τίτλο «Πρώτηση της προόδου στην Ατζέντα Υλοποίησης 2030» τον Σεπτέμβριο του 2018. Το συνέδριο επιβεβαίωσε ότι μέσω της ανάπτυξης συνεργασίας επιτυγχάνεται ένας κοινός στόχος - η δημιουργία μιας ευημερούσας κοινωνίας που συμβάλλει στην παγκόσμια σταθερότητα και πρόοδο και, κυρίως, φροντίζει για την ευημερία των πολιτών της.

Η Σερβία λαμβάνει βοήθεια από πολυάριθμους εταίρους, συμπεριλαμβανομένων των οργανισμών του ΟΗΕ και πολυμερών και διμερών χορηγών. Η σύγκριση της υποστήριξης που λαμβάνεται δεν είναι εύκολη, διότι η υποστήριξη παρέχεται με διαφορετικές μορφές, για διαφορετικούς σκοπούς και αναφέρεται με διαφορετικούς τρόπους. Η κυβέρνηση της Σερβίας και η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμούν ότι η χώρα λαμβάνει από 0,5 έως 1 δισεκατομμύριο δολάρια ΗΠΑ κάθε χρόνο από αναπτυξιακούς εταίρους. Θα ήταν χρήσιμο εάν η Σερβία (και άλλες χώρες υποδοχής) μπορούσε να χαρτογραφήσει καλύτερα την παρεχόμενη υποστήριξη σε σχέση με τα κριτήρια και τις επιδιώξεις των ΣΒΑ, καθώς αυτό θα βοηθούσε να διασφαλιστεί ότι η βοήθεια υποστηρίζει τους στόχους βιωσιμότητας.

Αναφορές:

Voluntary National Review of the Republic of Serbia, August 2019 / [link](#)
U-Report Serbia / [link](#)